

REVOLUTIONIZING SYSTEMS

ปฏิรูประบบการศึกษาไทยให้ทันโลก

ภักดี จำนงค์

REVOLUTIONIZING SYSTEMS

ปฏิรูประบบการศึกษาไทยให้ทันโลก

ภักดี จำนงค์

ชื่อหนังสือ : REVOLUTIONIZING SYSTEMS ปฏิรูป

ระบบการศึกษาไทยให้ทันโลก

ผู้เขียน : ภัคดี จำนงค์

พิมพ์ครั้งที่ 1 : พ.ศ. 2569

จัดทำโดย : นายภัคดี จำนงค์

145/33 ถนนเพชรเกษม ตำบลคูหาสวรรค์ อำเภอเมือง

พัทลุง จังหวัดพัทลุง 93000

ISBN (E-book): 978-616-631-123-5

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ภัคดี จำนงค์.

Revolutionizing systems ปฏิรูประบบการศึกษาไทยให้ทันโลก.-- พัทลุง : [ม.ป.พ.], 2569.
50 หน้า.

1. การปฏิรูปการศึกษา -- ไทย. I. ชื่อเรื่อง.

379.593

ISBN 978-616-631-123-5

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ.2558

ห้ามลอกเลียนแบบหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้
ยกเว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้เขียน

ราคา **150** บาท

คำนำ

ในห้วงเวลาที่โลกกำลังเคลื่อนตัวอย่างรวดเร็วราวคลื่นทะเลลึก ระบบการศึกษาของไทยไม่อาจลอยตัวนิ่งอยู่กลางกระแสได้อีกต่อไป เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ เศรษฐกิจดิจิทัล และการแข่งขันระดับโลกกำลังกำหนดมาตรฐานใหม่ของ “คุณภาพคน” อย่างเจียบๆ แต่ทรงพลัง หากระบบยังคงยึดติดกับกรอบเดิม ความเหลื่อมล้ำจะยิ่งกว้าง และโอกาสของเด็กไทยจะยิ่งแคบลง

REVOLUTIONIZING SYSTEMS ปฏิรูประบบการศึกษาไทยให้ทันโลก จึงไม่ได้ตั้งคำถามเพียงว่าโรงเรียนควรเปลี่ยนอย่างไร แต่ตั้งคำถามลึกลงไปถึงโครงสร้าง นโยบาย กลไกงบประมาณ การประเมินผล และระบบความรับผิดชอบทั้งหมด หนังสือเล่มนี้มองการศึกษาในฐานะ “ระบบ” ที่เชื่อมโยงกันอย่างละเอียดอ่อน หากจุดหนึ่งติดขัด ทั้งระบบย่อมชะงัก

การปฏิรูปที่แท้จริงไม่ใช่การเปลี่ยนชื่อโครงการ ไม่ใช่การเพิ่มเอกสาร หรือการประกาศนโยบายที่สวยงามบนเวที แต่คือการออกแบบระบบใหม่ให้สนับสนุนคุณภาพผู้เรียนอย่างแท้จริง ลดภาระที่ไม่จำเป็น เพิ่มอำนาจการตัดสินใจให้สถานศึกษา ใช้ข้อมูลเพื่อการ

พัฒนา และสร้างกลไกที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และยั่งยืน

หนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นด้วยความเชื่อว่า ประเทศจะก้าวหน้าได้ต้องเริ่มจากการยกระดับระบบการศึกษาอย่างจริงจัง ไม่ใช่เพียงเพื่อให้ “ทันโลก” แต่เพื่อให้ไทยมีจุดยืนของตนเองบนเวทีโลกอย่างสง่างาม

ผมหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นพื้นที่แห่งการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ เป็นแสงสีน้ำเงินอ่อนที่ส่องนำทางในช่วงเวลาที่ท้าทาย และเป็นพลังใจให้ผู้บริหาร ครู นักวิชาการ และผู้กำหนดนโยบายกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างมีเหตุผล มีหลักการ และมีความหวัง เพราะอนาคตของประเทศ ไม่ได้ถูกกำหนดด้วยวาทกรรม แต่ถูกกำหนดด้วยระบบที่เราออกแบบในวันนี้

ภักดี จ้านงค์

สารบัญ

คำนำ.....3

สารบัญ.....5

บทที่ 1 คลื่นโลกาภิวัตน์กับแรงกดดันต่อระบบการศึกษา.....7

วิเคราะห์บริบทโลก เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ เศรษฐกิจฐานความรู้ และการแข่งขันระดับนานาชาติ เพื่อชี้ให้เห็นว่าระบบการศึกษาไทยต้องปรับเชิงโครงสร้าง ไม่ใช่เพียงปรับรายละเอียด

บทที่ 2 โครงสร้างรวมศูนย์สู่การกระจายอำนาจอย่างมีคุณภาพ...11

สำรวจข้อจำกัดของการบริหารแบบรวมศูนย์ และเสนอแนวทางการกระจายอำนาจสู่พื้นที่โดยมีระบบกำกับคุณภาพที่เข้มแข็งและโปร่งใส

บทที่ 3 ระบบงบประมาณที่ตอบโจทย์คุณภาพผู้เรียน.....14

วิเคราะห์การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม มุ่งสู่การลงทุนที่สร้างผลลัพธ์ต่อผู้เรียนจริง ไม่ใช่เพียงการใช้งบตามกรอบปีงบประมาณ

บทที่ 4 การปฏิรูประบบประเมินผลและการสอบ.....16

ปรับแนวคิดจากการวัดความจำ สู่การประเมินสมรรถนะ การ
คิดวิเคราะห์ และความสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

บทที่ 5 เทคโนโลยีกับระบบการศึกษายุคดิจิทัล..... 20

วางบทบาทเทคโนโลยีในฐานะเครื่องมือยกระดับคุณภาพ ไม่ใช่
ภาระงบประมาณ พร้อมเสนอระบบข้อมูลการศึกษาที่แม่นยำและ
ทันสมัย

บทที่ 6 การพัฒนาวิชาชีพครูเชิงระบบ.....23

ออกแบบเส้นทางความก้าวหน้า การประเมิน และแรงจูงใจที่
สอดคล้องกับคุณภาพการสอน มากกว่าปริมาณเอกสารหรือชั่วโมง
อบรม

บทที่ 7 ระบบความรับผิดชอบและธรรมาภิบาล.....25

สร้างกลไกตรวจสอบที่โปร่งใส เปิดเผยข้อมูล และให้สังคมมี
ส่วนร่วม เพื่อยกระดับความเชื่อมั่นต่อระบบการศึกษา

บทที่ 8 การเชื่อมโยงการศึกษากับเศรษฐกิจและตลาดแรงงาน...27

พัฒนาหลักสูตรและนโยบายที่ตอบโจทย์อุตสาหกรรมอนาคต
สร้างความสอดคล้องระหว่างการเรียนรู้กับทักษะที่ประเทศต้องการ

บทที่ 9 นโยบายระยะยาวที่ไม่เปลี่ยนตามกระแสการเมือง.....29

เสนอกรอบยุทธศาสตร์การศึกษาระยะยาวที่มีความต่อเนื่อง ลดความผันผวนจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

บทที่ 10 ระบบการศึกษาไทยในภาพอนาคต.....31

สรุปภาพระบบใหม่ที่ยืดหยุ่น โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และแข่งขันได้ในเวทีโลก เป็นการปฏิรูปที่ไม่ใช่เพียงคำประกาศ แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างอย่างแท้จริง

เกี่ยวกับผู้เขียน.....33